

Enligt distribution

Rekommendationsbrev 9 Bänkskuddaråkning som offentlig tillställning

I Finland ordnas det varje år ett avsevärt antal offentliga tillställningar som lockar miljontals människor. Det är samhällets uppgift att säkerställa att mötesfriheten kan utövas obehindrat och samtidigt att garantera den övergripande säkerheten under tillställningarna. För att den övergripande säkerheten medan tillställningarna pågår ska förverkligas också utanför dem är det viktigt att se till att arrangörerna fullgör sina lagstadgade skyldigheter vad gäller till exempel upprätthållande av ordningen, räddningssäkerheten och första hjälpen-beredskapen. Det är myndigheternas ansvar att övervaka att skyldigheterna uppfylls.

Riksstyrgruppen för offentliga tillställningar har till uppgift att styra myndighetsförfarandet så att säkerhetsåtgärderna vid tillställningar är enhetliga i hela landet och behandlar alla parter lika. Styrgruppen utfärdar rekommendationer till de regionala arbetsgrupperna för evenemangssäkerhet för att förfarandet ska riktas in så att det beskrivna målet nås.

Bänkskuddaråkning

Bänkskuddaråkning eller penkis är en traditionell skoltillställning som i princip varje gymnasium ordnar varje år. Enligt vad styrgruppen för offentliga tillställningar har observerat kan det förekomma skillnader mellan polisinsättningar när det gäller tolkningen av huruvida åkningen är en offentlig tillställning i enlighet med lagen om sammankomster. Därför förekommer det också skillnader i organiserandet inom landet i fråga om anmälningsförfarandet och dess innehåll. Skillnader förekommer också i hur åkandet är organiserat: i vissa gymnasier är läroinrättningen utsedd arrangör för tillställningen, medan det på annat håll kan vara elevkåren eller rentav en enskild elev.

Förfarande

Enligt 2 § 3 mom. i lagen om sammankomster (530/1999) avses med offentliga tillställningar nöjeställningar, tävlingar, uppvisningar och andra med dessa jämförbara tillställningar som inte ska anses vara allmänna sammankomster.

Idén och det centrala med bänkskuddaråkningen är att abiturienterna åker runt på ett lastbilsflak längs en förutbestämd rutt, klädda i olika utstyrselar och försedda med annan rekvisita, och att det samlas publik för att titta på bilkortegen. Ett essentiellt element i åkandet är dessutom att kasta ut godis från lastbilarna till åskådarna. Av detta kan man dra slutsatsen att det uttryckligen är fråga om offentliga tillställningar i den mening som avses i lagen om sammankomster, eftersom det är öppet för allmänheten.

Bestämmelser om hur offentliga tillställningar ska ordnas och vilka förutsättningar, skyldigheter och vilken praxis de är förenade med finns i lagen om sammankomster.

I enlighet med 14 § i lagen om sammankomster ska en anmälan om bänkskuddaråkning lämnas till polisen på den ort där det ordnas senast fem dygn innan det äger rum. Även om det bara är fråga om en liten grupp abiturienter som ska åka är tillställningens karaktär och den plats mitt i trafiken där det ska ske sådan att åtgärder i princip måste vidtas för att upprätthålla ordning och säkerhet, förhindra olägenheter för utomstående och miljön eller för särskilda trafikarrangemang. Polisen kan dessutom kräva att ytterligare utredningar bland annat om säkerhets- och trafikarrangemang eller annat som eventuellt behövs bifogas till anmälan. Vidare ska kraven i räddningslagen (379/2011) om eventuell skyldighet att upprätta och lämna in en räddningsplan till räddningsmyndigheten beaktas.

I 12 § i lagen om sammankomster finns bestämmelser om rätten att ordna offentliga tillställningar. Offentliga tillställningar ska alltid ha en ansvarig arrangör som uppfyller kraven enligt den paragrafen. Det är inte polisens uppgift att ta ställning till vem som är ansvarig arrangör för olika offentliga tillställningar, men när sådana ordnas måste polisen se till att en ansvarig arrangör som uppfyller kraven i lagen om sammankomster har utsetts för tillställningen.

Den ansvariga arrangörens roll, skyldigheter och ansvar är desamma för bänkskuddaråkningen som för andra offentliga tillställningar. Om till exempel elevkåren fungerar som arrangör är det skäl för läroinrättningarna att säkerställa och fästa uppmärksamhet vid huruvida eleverna faktiskt kan fullgöra de skyldigheter och ansvar som är förknippade med rollen som arrangör. Till exempel rekommenderas det att ansvarsförsäkring krävs som villkor för att ordna offentliga tillställningar som innefattar bänkskuddaråkning.

I vissa fall, till exempel när flera gymnasier ordnar en gemensam åkning, kan också flera läroinrättningar tillsammans fungera som ansvariga arrangörer. I det fallet är det viktigt att se till att arrangörsansvaret till alla delar fördelas solidariskt mellan alla ansvariga arrangörer.

Säkerhetsanvisningar

Bänkskuddaråkningen sker på lastbilsflak bland allmän trafik på allmänna vägar. Dessutom hör det till åkningen att kasta ut godis till åskådarna från lastbilarna som antingen är i rörelse eller står på stället.

På grund av innehållet och aktiviteterna under tillställningen är den också tydligt förbunden med olika risker som arrangören ska ta hänsyn till när tillställningen ordnas och arrangemangen planeras. Riskerna avser till exempel i vilket skick de lastbilar som används för transporten och utrustningen är, passagerarnas beteende på lastbilarna och beteendet hos allmänheten som följer kortegen, som att de rusar ut på gatan för att fånga godis som kastas ut.

Därför bifogar styrgruppen för offentliga tillställningar till detta brev *Säkerhetsanvisningar för bänkskuddarkörningar* som innehåller säkerhetsanvisningar för transportfordon och aktiviteter som äger rum under tillställningarna. Styrgruppen rekommenderar att de polisinspektioner som handlägger frågor om dessa offentliga tillställningar i sina tillställningsbeslut ska förutsätta att anvisningarna följs och att evenemangsarrangörerna på eget initiativ iakttar anvisningarna.

Bilagorna fås på begäran av den lokala polisinspektionen.

Tuomo Korhonen, polisinspektör
Ordförande för styrgruppen för offentliga tillställningar

Tarja Ranta, överinspektör
Vice ordförande för styrgruppen för offentliga tillställningar

Handlingen har undertecknats elektroniskt i dokumenthanteringssystemet. Polisen den 18.12.2025 kl. 10:03. Registratorskontoret kan verifiera underteckningen.

Bilagor

Säkerhetsanvisningar för bänkskuddarkörningar
Fordonsspecifikt formulär

Distribution

Polisinspektionernas registratorskontor
Välfärdsområdenas registratorskontor
kirjaamo@tukes.fi

För kännedom

Polisstyrelsens registratorskontor
Ålands polismyndighet
Polisdirektör Sanna Heikinheimo
Polisöverinspektör Vesa Pihajoki
Tapahtumateollisuus ry

Polisstyrelsen

Bergsmansvägen 3, PB 1000, 02151 Esbo

kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

Tel. +358 295 480 181, Fax +358 295 411 780, polisen.fi